

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio II. Utrùm videri possit Estentia Divina, non visis Attributis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

quia distinctè non penetrant Essentiam Divinam secundum omnes rationes formales peculiare, in quibus creatura ipsa continentur, ergo &c.

16. Opponesi. Quando objectum visibile est sufficienter præsens potentiae non impeditur, non potest non ab eadem attingi; sed objectum beatificum est sufficienter præsens intellectui Beatorum, non solum secundum perfectiones primarias, sive Attributa, sed etiam secundum virtuales, & secundarias, ergo secundum omnes aequaliter à Beatis cognoscitur Respondeo primò distinguendo consequens: secundum omnes cognoscitur, aut distinctè, aut confusè; concedo consequentiam: secundum omnes distinctè; nego consequentiam: potest enim secundum aliquas distinctè, & secundum reliquas confusè cognosci.

17. Patet in visione parietis albi; licet enim omnes illius partes, etiam minimae sint in prospectu, non idè omnes videntur distinctè ab oculo corporeo; ergo similiter licet omnes Perfectiones divinae, etiam secundariae, sint sufficienter præsentes potentiae intellectivae Beatorum, non idè omnes distinctè discernuntur. Accedit, quia sicut partes albedinis, quò minores sunt, eò sunt minus visibiles; ita in singulis Attributis eorum partes virtuales, quia minores (ut sic loquamur) eò minus intelligibiles sunt, idè quae minus distinctè cognoscibiles à potentia creata.

18. Respondeo secundò, & fortasse melius, tunc partes sufficienter præsentes potentiae aequaliter ab illa percipi, quando in ea datur lumen sufficiens ad omnes aequaliter penetrandas, quale tamen non datur in intellectu Beati ad penetrandas omnes Dei perfectiones, etiam secundarias; siquidem ad hoc necessarium erat lumen infinitum, ut infra dicemus, cuius ille est incapax. Patet etiam in visione corporea; idè enim in pariete non discernuntur aequaliter omnes ejus partes, etià minimae, quia deficit lumen in oculo discernente; unde est, quod quò magis ad parietem accedimus, eò minores partes, & quas ex longiori non distinguebamur spatio, discernimus.

19. Opponesi. Cognitio intuitiva clara, & distincta cuiuscumque objecti opponitur illius cognitioni confusae, & indistinctae; sed Visio Beata est cognitio intuitiva clara, & distincta Divinitatis, & opposita illi, quae fit per speculum in aenigmate, ut loquitur D. Paulus 1. Cor. 13. ergo impossibile est, quod sit confusa, & indistincta respectu illius. Respondeo cognitionem intuitivam, & claram opponi quidem confusae, & obscurae, idèst, inevidenti, de qua locutus est Apostolus; non autè confusae & obscurae, idèst non discernenti, neque distinguenti: sicut enim potest dari cognitio naturalis clara, & intuitiva totius, quae tamen sit obscura, & confusa circa illius partes, ut patet ex dictis, ita datur cognitio supernaturalis, qualis est Visio Beata, quae est intuitiva, & clara circa Deum quò totum objectum beatificum est, & obscura, seu confusa circa illius partes, sive perfectiones secundarias.

SECTIO II.

Utrum videri possit Essentia Divina, non visis Attributis?

15. DVERTES primò, questionem non procedere de Visione Attributorum confusae, & per modum uniuscumque Essentiae; siquidem clarum existimo, neque de

Tom. 1.

potentia Dei absoluta videri posse Essentiam, quàm videantur Attributa, quatenus cum illa identificantur; sicut proximè diximus de perfectionibus secundariis: Undè solum procedit difficultas de Visione Essentiae, quae etiam distinguantur, seu discernantur singula Attributa divina.

Advertes secundò ex P. Soar. lib. 2. de Attrib. cap. 22. à num. 10. Attributa videri distinctè posse tripliciter intelligi: Primò prout distinctio opponitur unitati conceptus, sive cognitionis, ita ut Attributa videantur distinctis actibus, sive cognitionibus: Secundo, prout opponitur unitati objecti, ita ut Attributa cognoscantur ut objecta distincta, sive saltem ut distinguibilia inter se: Tertiò non prout opponitur unitati actus, sive objecti, sed solum prout opponitur cognitioni improprie, & confusae, ita ut illud dicatur distinctè cognosci, quod proprio conceptu, & non communi tantum cognoscitur, in quo ultimo sensu procedit questio, quae excitat potest de Essentia Divina comparata cum Attributis: aut de ipsis Attributis comparatis inter se. Sit igitur:

Difficultas 1. Utrum de potentia absoluta videri possit clarè Essentia Divina, non visis distinctè omnibus Attributis, seu perfectionibus primariis? Affirmativè. Ita D. Antonin. 3. part. tit. 30. cap. 4. §. 2. Albert. 1. p. sum. tr. 3. q. 13. num. 1. ad 6. Paludan. in 4. dist. 49. q. 5. art. 3. num. 19. Scot. in 1. dist. 1. quest. 2. & cum eo Scotiste Ovand. in 4. dist. 49. proposit. 19. P. Sal. 1. 2. tr. 2. d. 4. sect. 2. P. Gil. tomo 2. tr. 9. cap. 6. P. Granad. 1. p. tr. 5. d. 5. 6. & 7. P. Ribas 1. p. tr. 3. d. 7. cap. 3. n. 23. P. Alarcon. de Visione d. 4. cap. 2. n. 5. P. Hurt. in Mer. d. 6. sect. 6. P. Compton. tom. 1. d. 19. sect. 3. n. 7. P. Arriaga in Log. d. 5. sect. 4. subsect. 3. & 1. part. d. 9. sect. 6. n. 40. Egid. lib. 5. de Beatit. q. 11. a. 4. P. Rhodex, tomo 1. d. 2. q. 3. sect. 1. §. 2. & alii.

16. Probatur primò, quia si huiusmodi visio repugnaret, aut esset ex simplicitate objecti; aut ex natura ipsius visionis: Non primò; siquidem cum inter Essentiam, & Attributa detur distinctio virtualis, prout alibi diximus in Metaphysica; sufficit talis distinctio, ut possit videri unum sine alio: Non secundum; siquidem Visio Beata ex se solum postulat attingere Deum sicuti est, & non quantum ex se cognoscibilis est secundum omnes perfectiones distinctè cognitae; alioqui nulla daretur visio Dei, quae non esset illius comprehensiva; ergo &c.

17. Probatur secundò, quia, proportionem servatà, eodem modo se habent Attributa secundaria ad Attributa primaria, quò se habent primaria ad Essentiam; siquidem eandem identitatem, quam habent primaria cum Essentia, habent secundaria cum primariis; sed de facto per Visionem Beataam attinguntur distinctè omnia Attributa primaria, non cognitae distinctè secundariis, ut diximus; ergo de possibili attingi poterit Essentia Divina, non cognitae distinctè omnibus Attributis primariis.

18. Probatur tertiò, quia licet de ratione notitiae comprehensivae Dei sit, ita Deum intuitivè attingere, ut omnis illius perfectio distinctè attingatur; alioqui non attingeret Deum, quantum ex se cognoscibilis est, non ita de ratione notitiae clarae & intuitivae Dei absolute est, illum prout sic attingere; alioqui omnis notitia Dei intuitiva esset illius comprehensiva, & haec ab intuitiva non distingueretur; sed Visio beata, licet sit intuitiva, comprehensiva non est; ergo sicut non postulat attingere distinctè omnes perfectiones, ita poterit

has

has, & non illas distinctè attingere. Confirmatur, quia per visionem intuitivam corpoream objecti colorati v. g. non distinguimus omnes illius partes etiam minimas; licet hæc, utpotè realiter distinctæ, non ita sint occultæ potentia corporeæ; ergo etiam per visionem intellectualem intuitivam Dei non distinguimus omnes necessariò partes virtuales ipsius Dei, cum sint magis reconditæ potentia intellectuali.

21. Oppositum tenent *D. Thom.* 1. p. q. 12. art. 7. ad 2. & 3. & 2. q. 2. a. 8 ad 3. *Henricus* quodlib. 3. q. 1. *Capreol.* in 4. dist. 49. q. 6. art. 3. *Hervæus*, tract. de Verbo. *Calet.* 2. 2. q. 2. art. 8. *P. Molin.* 1. p. q. 12. art. 8. d. 4. *P. Valent.* ibid. punct. 6. q. 2. ad 1. *P. Soar.* lib. 2. de Attrib. cap. 22. & 26. *P. Vasq.* 1. p. d. 48. cap. 2. *P. Albertin.* tom. 1. princip. 1. corol. 4. punct. 8. n. 24. *P. Tanner.* d. 2. q. 4. dub. 3. num. 4. *P. Amicus* tom. 1. d. 9. n. 322. *P. Fasol.* 1. p. q. 12. art. 8. dub. 2. n. 3. *P. Becan.* 1. p. cap. 9. q. 12. *P. Arrub.* d. 24. cap. 4. *P. Herice.* tract. 4. d. 50. cap. 1. *P. Recupit.* lib. 6. q. 32. cap. 1. *P. Præposit.* 1. p. q. 12. art. 8. dub. 2. *Sor.* in 4. dist. 49. q. 3. art. 3. *Zumel.* 1. p. q. 12. art. 7. d. 1. & alii.

22. Fundantur 1. Impossibilis est Visio beata non attingens Deum sicuti est in se; siquidem talis visio semper debet esse intuitiva, & quidditativa Dei; sed Deus ut est in se continet Attributa formaliter; ergo non potest attingi per Visionem beatam, non visis distinctè Attributis. Respondeo negando consequentiam: nam si argumentum valeret, etiam probaret de Attributis secundariis, quod supra negavimus. Unde sicut de facto videtur Deus, licet non ita distinctè videantur ejus Attributa secundaria, quæ tamen formaliter sunt idem cum Essentia: ita de possibili poterit attingi Essentia, licet non sic distinctè attingantur ejus Attributa primaria, quæ cum illa sunt idem formaliter. Patet in visione parietis albi, de qua supra.

23. Fundantur 2. Si foret possibilis visio attingens distinctè Essentiam, & non Attributa primaria, deberet dari aliqua causa, quæ potentiam ad hujusmodi Visionem determinaret; sed nulla datur; siquidem causæ visionis sunt ipsa potentia, lumen gloriæ, & Essentia divina; potentia autem, & lumen non ita determinant, cum sint causæ indifferentes ad visiones inæquales: neque etiam sic determinat Essentia Divina, cum exhibeat concursus per modum naturæ, & non voluntatis, prout supra diximus; non apparet aliud, à quo determinetur; ergo &c.

24. Respondeo negando minorem: potentia enim potest determinari ad producendam hujusmodi visionem ita limitatam, & determinatam ad percipiendam clarè Essentiam, & non ita clarè, sed confusè ejus Attributa primaria: Primò ab ipso lumine valde remisso; potest enim esse ita remissum, ut sufficiat ad Essentiam clarè attingendam, & non ita singula Attributa. Patet in lumine corporeo potentia visivæ, quod aliquando ita debile est, ut sufficiat ad attingendum objectum lucidum, & coloratum, & non ad percipiendas omnes ejus partes minores. Secundò ab ipso Deo liberè concurrente, ut potest, cum ipso lumine, & intellectu; potest enim Deus ita modificare suum concursus universalem, ut sufficiat ad producendam visionem attingentem clarè, & distinctè Essentiam, non ita visis ejus Attributis primariis.

25. Fundantur 3. Impossibile est communicari divinitatem hypostaticè, quin simul communicentur omnes ejus perfectiones essentielles; ergo etiam

communicari Essentiam divinam objectivè per visionem claram, quin etiam simul clarè videantur omnes ejus perfectiones essentielles, qualia sunt Attributa. Resp. dato antecedente, & illius consequentia, si sermo sit de Visione Attributorum confusa, & per modum unius, in quo cernitur proportio communicationis hypostaticæ, & visionis objectivæ: sicut enim communicatà Naturà omnes ejus perfectiones necessariò communicantur, ita visà eadem Naturà, etiam necessarium est omnes ejus perfectiones videri, saltem confusè. Neganda tamen est consequentia, si sermo sit de Visione, quæ omnes perfectiones primariæ distinctè attingantur; diversa ratio est, nam cognitio magis, aut minus distincta, cum dependeat à lumine gloriæ, & aliis causis, ut supra, & infra explicabimus, magis, aut minus communicari poterit, secundum quod hujusmodi causæ se habuerint: at verò communicatio realis, qualis est hypostatica, ut sit major aut minor, à nulla causa dependet, ideoque neque potest aliquo modo impediti.

Fundantur 4. Omnia Attributa sunt æquè præsentia, & æquè visibilia respectu intellectus Beati, atque est ipsa Essentia divina, cum qua sunt idem; ergo impossibile est, hanc clarè, & distinctè videri, quin etiam Attributa distinctè videantur. Respondeo negando consequentiam; siquidem ad cognitionem distinctam Attributorum potest dari impedimentum, sive ex parte luminis gloriæ, sive ex parte Dei concurrentis, ut diximus, & sicut de facto datur ad cognoscenda distinctè omnia Attributa secundaria, licet sint æquè præsentia, & visibilia, atque primaria.

Difficultas 2. Utrum unum Attributum possit distinctè videri, non visis distinctè aliis? Affirmativè. Ita ferè omnes Doctores supra cit. num. 17. Probat. primò, quia non majorem identitatem habent Attributa divina inter se, quàm habent cum Essentia; sed licet sint idem cum Essentia, hæc potest distinctè videri, illis distinctè non visis, ut diximus; ergo etiam sic poterit unum Attributum videri distinctè, non visis distinctè aliis.

Probat. secundò, quia non minorem, imò majorem identitatem, & inclusionem videntur habere Attributa secundaria unius primarii, nempe eminentiæ Omnipotentia cum ipsa Omnipotentia, quàm habent ipsa primaria inter se; siquidem secundaria integrant primaria, primaria verò non se invicem, sed unam Essentiam integrant; atqui Beatus de facto cognoscit formaliter, & distinctè Attributa primaria, & aliquas eorum eminentias, non cognitè formaliter, & distinctè aliis; siquidem de facto videns Deum, non videt in Deo omnes creaturas, sed aliquas, idque ex eo, quod aliquas, & non omnes eminentias videat; ergo de possibili poterit distinctè unum Attributum cognoscere, non cognitè distinctè aliis.

Dicent cum *P. Soar.* lib. 2. de Attrib. cap. 26. num. 11. ad hoc, ut in Deo videantur plures creaturæ per unam, quàm per aliam visionem, opus nō esse, ut in Deo videantur novæ aliquæ perfectiones formales virtute distinctæ, quæ nō videntur per aliam visionem, sed satis esse, quod eadem perfectio divina, quæ minus per unam, melius per aliam videatur. Sed contra, quia illud melius, aut potest accipi, ita ut perfectio illa divina videatur per visionem magis intensam ex parte actus; aut per magis extensam ex parte objecti: Non primum, quia major intensio visionis præcisè sumpta non sufficit ad plures creaturas in Deo videndas, sed solum infertur ad idem objectum majori conatu, &

& attentione conspiciendum: Si secundum, implicat extendi visionem ad plures creaturas videndas in Deo, & non extendi ad percipiendum aliquid amplius de perfectione divina; siquidem nova illa creatura, ad quam extenditur, non percipitur in se, sed in causa, sive ex causa, quæ est ipsa perfectio divina cognita; ergo si de novo nova aliqua creatura cognoscitur, etiam de novo debet aliqua nova causa, sive perfectio cognosci.

SECTIO III.

Virum videri possit Essentia Divina sine Relationibus: & è contra: aut una Relatio, seu Persona sine alia sibi opposita, vel disparata?

DIFFICULTAS I. Utrum de potentia Dei absoluta videri possit clarè & distinctè Essentia divina, non ita distinctè cognitis Relationibus, seu Personis divinis? Affirmativè. Ita D. Antonin. 3. p. tit. 30. cap. 4. §. 2. Scot. in 1. dist. 1. q. 2. Paludan. in 4. dist. 49. q. 5. art. 3. num. 19. & 20. Bassol. in 1. dist. 1. §. Sed non video. Ovand. in 4. dist. 49. proposit. 20. Rubion. in 1. dist. 1. q. 6. art. 1. conclus. 3. & 4. Mayron. in 1. dist. 4. q. 4. art. 2. Egid. Lufit. lib. 5. de Beatit. q. 14. art. 3. §. 3. Palat. in 1. dist. 1. d. 3. P. Sal. 2. tr. 2. d. 4. sect. 3. à num. 26. P. Granad. in 1. p. tract. 5. d. 7. sect. 1. n. 2. P. Compton. tom. 1. d. 19. sect. 3. n. 7. P. Alarcon. tract. 1. d. 4. cap. 2. n. 5. P. Soar. Lufit. tr. 4. de Anim. d. 4. num. 211. P. Rhodéz, tom. 1. d. 2. q. 3. sect. 1. §. 2. & alii.

Probatur primò, quia in hoc nulla apparet repugnantia; ergo &c. Secundò, quia majorem identitatem habet Essentia cum Attributis, & Attributa cum suis perfectionibus secundariis, quàm ipsa Essentia habet cum Relationibus, sive Personis; siquidem cum illis identificatur adæquatè, non verò cum Relationibus; sed Essentia potest clarè, & distinctè cognosci, non ita cognitis Attributis primariis; & hæc, non cognitis secundariis, ut supra diximus; ergo à fortiori sic poterit cognosci Essentia, non cognitis Relationibus, seu Personis.

Probatur tertio, quia si aliquid obstat, esset identitas, quæ datur inter Essentiam, & Relationes; sed hæc non obstat; siquidem non obstante hujusmodi identitate, Essentia communicatur, non communicatis Relationibus; neque enim Filio cum Essentia communicatur Paternitas; ergo à fortiori poterit ipsa Essentia distinctè videri, non ita visis Relationibus, cum visio non sit realis productio, neque communicatio, per quam Essentia communicatur Personis productis, sed solum se habeat extrinsecè ad illas. Confirmatur, quia oculus potest videre colorem, non visis respectibus ad Deum, ut creatura, & ad subiectum, ut accidens; ergo etiam Beatus poterit distinctè Essentiam videre, non ita visis Relationibus.

Oppositum tenent D. Thom. 1. p. q. 12. art. 7. ad 2. & 3. & 2. q. 2. art. 8. ad 3. Cabrer. 3. p. q. 10. art. 2. d. 5. Zumel. q. 2. conclus. 1. Pesant. art. 10. d. 5. Henric. quodlib. 2. q. 7. & quodlib. 3. q. 1. Gabr. in 1. dist. 1. q. 5. Caiet. 2. q. 2. art. 8. Aureol. in 1. dist. 1. art. 2. Bacon. q. 2. art. 1. Durand. in 4. dist. 49. q. 3. num. 5. Sor. q. 3. art. 3. conclus. 2. Ocham. in 1. tom. 1.

dist. 1. q. 5. P. Valent. 1. p. q. 12. punct. 6. P. Mol. 1. p. q. 12. art. 8. d. 4. P. Vafq. 1. p. d. 48. cap. 2. P. Amicus tom. 1. d. 9. n. 322. P. Tanner. 1. p. d. 2. q. 4. dub. 7. n. 4. P. Soar. lib. 2. de Attrib. cap. 23. P. Henrice tract. 4. d. 50. cap. 1. & 2. P. Praposit. 1. p. q. 12. art. 8. dub. 2. P. Fasol. 1. p. q. 12. art. 8. dub. 2. n. 3. P. Arrub. 1. p. d. 24. cap. 4. P. Tellez d. 4. sect. 4. num. 12. & 17. & alii: pro quibus:

Argues 1. Essentia divina, cum sit essentialiter existens, non potest intuitivè videri, nisi ut existens; alioqui sine illo, quod est sibi essentialiter, videretur; sed Relationes sunt ei ratio existendi; ergo sine illis, seu Personis videri nequit. Respondeo negando minorem: Relationes enim Personales non sunt Essentiæ ratio existendi, cum ipsa existat per suam existentiam absolutam, cujus ipsæ Relationes sunt veluti modi, & complementa, sicque solum ei sunt ratio subsistendi; ac proinde potest sine illis videri; sicut de facto videtur sine Attributis secundariis; & de possibili videri potest sine primariis, prout diximus.

Argues 2. Si Deitas, sive Essentia divina in unico tantum supposito existeret, non posset sine illo videri; sed pluralitas Relationum identitatem non minuit; ergo etiam sine illis videri poterit. Respondeo negando majorem: sive enim Essentia per impossibile in uno tantum supposito existeret; sive in pluribus, ut de facto existit, potest sine illis videri ob paritatem rationis.

Argues 3. Hæc visio, quæ terminaretur ad Essentiam, & non ad Relationes, aut esset specie, aut numero diversa ab illa, quæ ad utraque distinctè terminatur: Non primum; jam enim supra diximus, impossibile esse distinctionem specificam, & essentialem inter visiones magis, & minus distinctè attingentes idem objectum: Non secundum; siquidem diversus ille modus terminandi majorem requirit distinctionem; ergo impossibilis est talis visio. Respondeo negando minorem quoad secundam partem; visio enim, quæ terminaretur ad Essentiam, & non ad Relationes distinctè, esset ejusdem speciei cum illa, quæ ad utraque distinctè terminaretur; neque enim attingere objectum magis, aut minus distinctè arguit discrimen specificum in cognitionibus, ut patet ex supra dictis, & ex illis, quæ alibi diximus in Logica tr. 6. d. 2. sect. 3.

Argues 4. Deitas, sive Essentia non minus habet, quod sit Una, quàm quod sit Trina; sed non potest videri, nisi ut Una; ergo neque aliter, quàm ut Trina; consequenterque non potest videri sine Relationibus, seu Personis. Respondeo negando majorem: nam Essentia habet à se ipsa, quod sit Una, cum sit perfectio absoluta; à Relationibus verò Personalibus, quod sit Trina, quæ sunt perfectiones relativæ; undè licet videri nequeat sine unitate, quam formaliter includit; potest tamen distinctè videri sine Relationibus distinctè visis, utpotè quas essentialiter non includit.

Argues 5. Essentia videtur intuitivè, sicque prout in se est; sed in se est secunda; ergo semper videtur, ut secunda; sed videri non potest ut secunda nisi videantur Personæ producentes, & productæ; ergo &c. Respondeo fecunditatem ut sic intuitivè cognitam solum postulare cognitionem Personarum, quæcunque illa sit, sive intuitiva, sive abstractiva, sive distincta, sive confusa. Undè non repugnat, quod cum cognitione intuitivâ, & distinctâ Essentiæ secundæ detur cognitio Personarum, nec intuitiva, nec distincta, sed confusa, quam non negamus.

Q. 2

Difficultas